

[Johannes Jensen.]

maa man kunne naa det paa en langt mindre kompliceret Maade, en mindre kinesisk Maade end her foreslaaet.

Maa jeg i øvrigt om selve det Vederlag, som Lærlingene faar i vore Dage, sige, at hvis man gaar de Oplysninger igennem, som vistnok kan faas adskillige Steder, vil det vise sig, at Mestrene eller Arbejdsgiverne, hvad man vil kalde dem i dette Forhold, har vist en udpræget Interesse for at følge med Tiden i lønningsmæssig Henseende. Der er adskillige Fag, hvis Lærlinge nu om Stunder faar lige saa meget i Løn det fjerde og det femte Læreaar, som jeg fik, da jeg var Svend. Da Levevilkaarene nu, navnlig hvad Føden angaar, ikke er væsentlig forskellige fra Levevilkaarene for 30 Aar siden, vil man heraf se, at Arbejdsgiverne, Mestrene, i Virkeligheden er gaaet ret vidt i Retning af at honorere Lærlingene. Men i hvert Fald, at skabe et saadant Apparat, som der her er Tale om: Forhandling mellem Parterne, mellem Hovedorganisationerne og med een eller to Ministre, og saa endelig et særligt Nævn til at blande sig ind i, hvad en Lærling skal have i Løn, det fjerde og det femte Læreaar, det forekommer mig at ligge langt ud over Rimelighedens Grænser. Hvis vi skulde ind paa noget lignende paa alle andre Omraader, vilde Ministerierne faa langt, langt mere at gøre, end de har i Øjeblikket, og saa vilde vi nærme os det Tidspunkt, da alle Forhold skulde afgøres i den røde Bygning. Det er nu imidlertid min Mening, at der allerede er alt for mange Spørgsmaal, der afgøres dér, og at det vilde være sundere og mere fremmende for Virksomhederne her i Landet, om man overlod det til de virkelig interesserede Parter selv at ordne de Forhold, der vedrører dem.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvem der har Ret til at antage Lærlinge, har der været fremsat forskellige Forslag. Der har i sin Tid, navnlig fra socialdemokratisk Side, været Tale om, at ogsaa Spørgsmaalet om, hvor mange Lærlinge man maatte have i de forskellige Fag, skulde afgøres i den røde Bygning. Dette Krav har man nu frafaldet i det foreliggende Lovforslag; skønt det radikale Venstre har gjort Socialdemokratiet adskillige Indrømmelser i Forhold til, hvad Partiet tidligere er gaaet med til, vil jeg indrømme, at paa dette Omraade har Socialdemokratiet alligevel maattet tage Hensyn til de Indvendinger, der er gjort. Man har frafaldet det oprindelige socialdemokratiske Krav om, at det var Administrationen, det var Ministeriet, der skulde

afgøre, hvor mange Lærlinge der maatte antages i de forskellige Fag, men der er dog blevet en lille Bestemmelse tilbage i Forslaget, i § 6, der lyder saaledes: „Lærlingenævnet“ — jeg skal kun i Parentes sige, at jeg ikke kan tiltræde Forslaget om, at der oprettes et Lærlingenævn, men det skal jeg ikke nu komme videre ind paa —

„kan, saafremt det finder, at en Virksomheds Forhold er til Hinder for, at en forsvarlig Oplæring af Lærlinge kan finde Sted i Virksomheden, nægte at godkende Kontrakter om Antagelse af Lærlinge i Virksomheden“. Saa er der ganske vist tilføjet: „Godkendelsen kan dog kun nægtes, hvis der indenfor det Flertal, der har stemt derfor, findes mindst een Arbejdsgiverrepræsentant og een Arbejderrepræsentant“.

Der findes i Forvejen i Loven en Bestemmelse om, at en Læremester, der har forsømt at uddanne sin Lærling paa fyldestgørende Maade, ifalder Erstatning derfor til Lærlingen. Jeg synes, at denne Bestemmelse i og for sig skulde være tilstrækkelig. Man har ikke paa noget som helst andet Omraade her i Livet en tilsvarende Bestemmelse. Man har det saaledes ikke paa Skolevæsenets Omraade. Lad mig f. Eks. tage Eksamensskolerne. Der er ingen Eksamensskole her i Landet, som ifølge nogen bestaaende Lov er pligtig at udrede Erstatning, fordi en Elev ikke har taget sin Eksamen; man gaar almindeligvis ud fra, at Skolen har gjort for det, hvad den kunde gøre, og at det maa være den paagældende Elevs egen Sag, at han ikke har kunnet opnaa den fornødne Dygtighed eller Færdighed. Nu indrømmer jeg, at det skal være paaviseligt, at Mesteren har forsømt sin Pligt, men man stiller ikke paa andre af Livets Omraader en tilsvarende Fordring til den, der antager Folk til Uddannelse og lønner dem — der er jo den væsentlige Forskel, at naar en Skole faar Elever, saa forlanger den Betaling for at have disse Elever, medens en Læremester, naar han antager en Lærling, giver denne Betaling for at være der; det er dog ogsaa en Væsenforskel, som gør, at dette Forhold bliver meget mere grelt, end det vilde være, hvis Forholdet i pengelig Henseende var lige. Men jeg skulde mene, at denne Bestemmelse i og for sig er fyldestgørende, tilmed da en Læremester, der har overtraadt Bestemmelsen og som Følge deraf ifalder Erstatning, i Gentakelsestilfælde allerede paa Forhaand er afskaaret fra at uddanne Lærlinge. Saa siger man: Ja, men § 6 finder ikke Anvendelse paa Mesteren, hvis Lærlingen ikke har bestaaet den for-